

Innspill til Kontrollutvalget – 22.03.24 fra Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Innledningsvis vil jeg si at det generelle inntrykket er at ansatte i kommunen gjør en god jobb i forhold til rådets målgruppe og er åpen for innspill og endringer av praksis.

Forvaltningsrevisjonen skal pr definisjon ivareta ulike perspektiv og RFF takker for muligheten til å komme med innspill ut fra et brukerperspektiv og ut fra noen konkrete saker RFF er gjort kjent med fra brukere og pårørende , og som kan ha til dels store implikasjoner på brukere og pårørendes livssituasjon.

RFF spiller på bakgrunn av dette inn følgende saker/temaer :

- Forskrift om lærertetthet og konsekvenser for tilpasset opplæring og spesialundervisning (Opplæringsforskriften § 14A-1- Minstekrav til lærertetthet)
- Praktisering av Individuell Plan (IP) (Lov om kommunale helse og omsorgstjenester § 7-1. *Individuell plan*)
- Kimens storsal og praktisering av forbud for barn i rullestol nede i storsalens Amfi. (Lov om likestilling og forbud mot diskriminering)
- Forvaltningskontorets vedtakspraksis etter budsjettnedskjæringer -eksempler på at vedtak endres og det stilles spørsmål rundt klagerett.
- Universell Utforming – Innspill om manglende fokus på UU i kommunal planlegging og tjenesteutvikling. (Lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 8-2)
- Kommunens plikt til å oppnevne Barnekoordinator (Lov om kommunale helse og omsorgstjenester § 7-3 Barnekoordinator)

Utfyllende begrunnelser

Lærertetthet og spesialundervisning

Forskriften skisserer en minimumsressurs og skal praktiseres på klassenivå. Det betyr at man ikke kan operere med en gjennomsnittlig lærertetthet på kommunenivå. Timer til spesialundervisning og særskilt norskundervisning skal holdes utenfor normen. RFF har fått henvendelser om at forskriften ikke praktiseres på klassenivå. Lavt lærertetthet og lavt driftsbudsjett over år generer manglende tilpasset opplæring og høy andel spesialundervisning slik vi ser i kommunen. Forskning understøtter denne sammenhengen. Vi ser også på Elevundersøkelsen at mobbetallene er økende. En god inkluderende skole krever tilfredsstillende lærertetthet, og i tillegg god ledelse og god kompetanse hos lærerne.

Individuell plan - IP

Kommunen skal utarbeide en individuell plan for pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter loven. Kommunen skal samarbeide med andre tjenesteytere om planen for å bidra til et helhetlig tilbud for den enkelte. Planen skal være et godt styringsverktøy og et verktøy for evaluering av tjenestene.

RFF har fått informasjon fra pårørende som indikerer at selv om IP er utarbeidet blir IP ikke alltid brukt etter intensjonen som et redskap for tjenesten og den blir ikke systematisk evaluert og rullert slik intensjonen er.

Kimens storsal og barn og ungdom i rullestol

RFF har fått flere tilbakemeldinger om at barn og ungdom i rullestol henvises til «rullestolplassene» på balkongen. Dette beskrives som en endring av praksis etter

pandemien. Dette gjelder også når kommunen bruker salen til skoleforestillinger mm. For disse barna og ungdommene gjelder at avstand fra balkong til scene blir for stor. For det første mister de samværet med klassen og blir ekskludert fra felleskapet, for det andre har disse barna og ungdommene store funksjonsvariasjoner og noen verken ser, hører eller oppfatter det som foregår pga lang avstand. Dette oppfattes som brudd på Lov om likestilling og forbud mot diskriminering.

Forvaltningskontoret og praksis for endring av vedtak.

RFF har fått spørsmål om Forvaltningskontoret plutselig kan endre et lovlig vedtak pga av manglende ressurser etter budsjettvedtaket i kommunestyret. Så vidt vi vet ble det ikke gitt klagemulighet. Et eksempel er vedtak om avlastning i hjemmet hvor plutselig deler av avlastningen blir tatt bort uten at behovet er endret. Saksbehandler begrunner muntlig nytt vedtak med at ressursene må deles på flere og ber pårørende ha sympati med andre i en vanskelig situasjon.

Universell utforming -UU

Hvorvidt kommunen har en strategi og konkrete mål for arbeidet med UU er RFF noe usikker på. Det virker ikke som UU er implementert som en handlingsstrategi ut fra Lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 8-2. Dersom det likevel er en planstrategi som gjennomsyrrer arbeidet i kommunen, er den relativt lite synlig og dårlig kommunisert bortsett fra når det gjelder UU ift digitale tjenester. Der har kommunen både gjort en jobb og kommunisert det til RFF.

Barnekoordinator

I september 2021 undersøkte Riksrevisjonen omsorgstjenestene til barn med funksjonsnedsettelse, og de kategoriserer situasjonen som alvorlig og kritikkverdig. Konklusjonene fra Riksrevisjonen har bidratt til å løfte behovet opp på agendaen. I kjølvannet av disse rapportene, ble det i 2022 lansert en ny lovgivning i helse- og omsorgstjenesteloven for norske kommuner: retten til barnekoordinator. Kort fortalt er barnekoordinatorordningen en forsterket rett til krav om koordinering av tjenester for barn med langvarig og alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne. I veilederen, *Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier (2022)*, beskrives det at barnekoordinator er ansvarlig for å ha oversikt over, koordinere og veilede om det samlede tjenestebehovet. I tillegg har barnekoordinatoren ansvar for å sikre framdrift i arbeidet med individuell plan. RFF har fått informasjon fra administrasjonen om innføring av Barnekoordinator i kommunen. Rådet er likevel ut fra tilbakemeldinger fra pårørende usikker på om implementeringen av denne lovpålagte tjenesten skjer i henhold til lovverket og ut fra forutsetningene. Rapport fra PwC viser at kommunene strever med å finne gode måter å organisere dette på og at kommunedirektørene gir for upresise fullmakter til koordinatorene som skal virke på tvers av den etablerte organisasjonsstrukturen i kommunen. RFF er forøvrig invitert inn til et møte for å se på hvordan brukermedvirkning kan etableres og ordningen kan evalueres.

Stjørdal 21.03.24.

Anne Bakken

Leder

Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne

